Valtionavustuspäätös

Perustiedot

Valtionapuviranomainen

Ympäristöministeriö

Avustusasia/hakemus

Facta kaavoitusosion jatkokehityshanke (va-ym-2026-5-10)

Haku

Kuntien ja maakuntien liittojen rakennetun ympäristön tiedonhallinnan uudistaminen 5.hakukierros (va-ym-2026-5)

Päätöksen päivämäärä

16.6.2026

Tiedoksiannon lähetyspäivämäärä

17.6.2026

Hakija

Raahen kaupunki (1791817-6)

Päätöksen sisältö

Päätös

Myönnetään: 150 000 €

Päätöksen perustelu

Ympäristöministeriön 9.2.2026 julkaisemassa hakuilmoituksessa on kuvattu hakemusten arviointiperusteet. Pisteiden maksimiarvo haussa on 40 pistettä. Haussa avustettavien hankkeiden pisteet ovat olleet 22,40 tai enemmän. Hakijan hakemuksen pisteet ovat 28,0.

1. Hankkeen organisoituminen ja yhteistyö (4,33/5) Päähakija on kokenut toimija rakennetun ympäristön tiedonhallinnan uudistamisessa. Liitteenä olevassa hankesuunnitelmassa mainitaan kumppanikunnat, mutta niiden rooli ja osallistuminen jäävät hakemuksessa epäselviksi. Hakija on hakemuksella ilmaissut, että kyseessä ei ole yhteistyöhanke.
2. Kehitettävä ratkaisu sujuvoittaa kunnan tiedonhallintaa (2,67/5) Hanke keskittyy tietomallimuotoisen kaavoituksen pilotointiin ja testaukseen tuotantoympäristössä, mikä on olennainen vaihe varsinaiselle Ryhti-järjestelmän käyttöönotolle. Ratkaisu ei kuitenkaan vielä kata kaikkia tietomallimuotoisen kaavoituksen ja Ryhti-yhteensopivuuden edellyttämiä toiminnallisuuksia täydessä laajuudessaan, mikä rajoittaa tiedonhallinnan sujuvoittamisen välitöntä vaikutusta.
3. Lopputulosten vakiintuminen ja Ryhti-järjestelmän käyttöönotto (3,67/5) Hanke tähtää selkeästi Ryhti-järjestelmän käyttöönottoon tuotantoympäristössä ja tuottaa toimintamalleja ja ohjeistuksia laajempaa käyttöönottoa varten. Pilotointi todellisissa kaavaprosesseissa vahvistaa tulosten vakiintumista.
4. Ratkaisun suhteuttaminen muutostarpeeseen (3,33/5) Hanke vastaa selkeään tarpeeseen — tuotantoympäristön pilotointi on välttämätön vaihe ennen laajempaa käyttöönottoa. Hanke sisältää kuitenkin edelleen myös kehitystyötä pelkän pilotoinnin lisäksi, mikä tekee kokonaismitoituksen arvioinnista haasteellista. Kumppanikuntien roolin epäselvyys heikentää myös hankkeen laajemman hyödynnettävyyden perustelua.
5. Organisaation tiedonhallinnan nykytilan kuvaus alueidenkäytössä (3,0/5) Käytössä olevat järjestelmät on mainittu, mutta tietovirtojen ja prosessien tarkempi kuvaus puuttuu.
6. Toimenpiteiden seuranta ja riskienhallinta (4,33/5) Seuranta- ja riskienhallintasuunnitelma on kuvattu kattavasti. Riskit on tunnistettu realistisesti ja hallintasuunnitelmat ovat asianmukaisia.
7. Hankkeen toimenpiteet on esitetty selkeästi ja toteutussuunnitelma on realistinen (4,0/5) Hankesuunnitelma on kattava ja tuotokset sekä rajaukset on käyty hyvin läpi. Toimenpiteet on kuvattu selkeästi ja toteutussuunnitelma on realistinen. Kumppanikuntien roolin avoimuus heikentävät kokonaisarviota jonkin verran.
8. Hankkeen kustannukset (2,67/5) Hankkeen kustannukset ovat melko korkeat ottaen huomioon, että se keskittyy pääasiassa käyttöönottoon ja pilotointiin — ei kokonaan uuteen kehitystyöhön. Kehitystyö on jatkoa jo avustetuille osille. Hankkeen skaalautuvuus ja laajempi hyödynnettävyys muille kunnille osittain perustelevat kustannuksia.

Avustuksen hyväksytty käyttötarkoitus

Avustusta haetaan tietomallimuotoisen kaavoituksen kehittämiseen ja käyttöönottoon liittyvään Ryhti-kokonaisuuden pilotointihankkeeseen. Hankkeen keskiössä on tietomallimuotoisen kaavoituksen pilotointi, jonka tavoitteena on erityisesti tunnistaa ratkaisuun liittyviä virheitä, puutteita ja kehityskohteita käytännön testauksen kautta.

Hankkeessa jatkokehitetään tietomallimuotoisen kaavoituksen ratkaisua, testataan Ryhti-rajapintaa tuotannossa sekä sovellusten välisiä Ryhti-tietomalliperusteisia rajapintoja. Hankkeessa varmistetaan, että asemakaavat voidaan tuottaa, validoida ja siirtää Ryhti-järjestelmään kansallisten vaatimusten mukaisesti. Pilotoinnin avulla pyritään systemaattisesti löytämään mahdolliset virhetilanteet ja rajapintahaasteet, jotta ratkaisu voidaan kehittää toimintavarmaksi ja skaalautuvaksi.

Testauksen ja pilotoinnin suunnittelussa huomioidaan erilaiset käyttötapaukset ja toimintaympäristöt, jotta tunnistetut kehitystarpeet voidaan ratkaista tavalla, joka mahdollistaa ratkaisun laajemman hyödyntämisen myös muissa kunnissa. Pilotoinnissa keskitytään ensisijaisesti asemakaavaprosessin hallintaan, mutta hankkeessa varmistetaan, opit ovat sovellettavissa myös yleiskaavoitukseen. Pilotoinnin aikana varmistetaan ratkaisujen toimivuus käytännön tilanteissa sekä yhteensopivuus kuntien olemassa olevien järjestelmien kanssa. Hankkeen tuloksena tuotetaan yhtenäisiä toimintamalleja, ohjeistuksia ja käytännön kokemuksia, jotka tukevat tietomallimuotoisen kaavoituksen käyttöönottoa sekä hallittua ja riskitöntä siirtymistä Ryhti-tuotantoon. Tavoitteena on varmistaa ratkaisun laatu, skaalautuvuus ja kansallisten vaatimusten mukaisuus sekä edistää sen laajempaa käyttöönotto.

Tavoitteena ei ole ainoastaan teknisen toimivuuden todentaminen, vaan ratkaisun käytännön toimivuuden varmistaminen todellisissa kaavaprosesseissa.

Avustuksen hyväksytty käyttöaika

31.5.2026 - 31.3.2028

Muut avustuksen käyttöä koskevat erityiset ehdot

Velvollisuus ilmoittaa toimenpiteiden muuttumisesta tai viivästymisestä

Mikäli toimenpiteitä ei voida toteuttaa avustushakemuksessa esitetyn mukaisesti, avustuksen saajan tulee viipymättä ilmoittaa asiasta kirjallisesti ympäristöministeriölle.

Kirjanpitovelvollisuus

Avustuksen saaja on velvollinen seuraamaan toimenpiteiden kokonaiskustannuksia omalla erillisellä seurantakohteella omassa kirjanpidossaan ja korvauksetta esittämään kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat avustuksen käytön selvittämiseksi. Kirjanpito on pidettävä ja säilytettävä kirjanpitolain (1336/1997) mukaisesti, ja siten, että kaikki avustukseen liittyvien menojen tositteet voidaan vaikeudetta tutkia. Kaikkien avustusta saavien osapuolten tulee myös ylläpitää työajanseurantaa.

Avustuksen maksaminen ja raportointi

Avustus maksetaan avustuksen saajalle avustuspäätöksessä esitetyn maksatus- ja raportointiaikataulun mukaisesti jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella pääsääntöisesti kahdessa erässä. Avustuksen saajan tulee raportoida ympäristöministeriölle hankkeen etenemisestä.

Avustuksen saaja on avustushakemuksen yhteydessä voinut hakea avustuksen ennakkomaksua. Tällöin ensimmäinen avustuserä on suuruudeltaan enintään 30 % myönnetystä avustuksesta. Valtionavustuslain (688/2001) 12 §:n 2 momentin nojalla valtionavustuksesta voidaan maksaa ennakkoa, jos se on valtionavustuksen käytön kannalta perusteltua sekä sen käytön valvonnan kannalta tarkoituksenmukaista. Ennakkoon maksetun avustuserän käyttö tulee selvittää oheisen maksatus- ja raportointiaikataulun mukaisesti. Ennakkomaksua lukuun ottamatta maksatuseriä haetaan toteutuneita kustannuksia vastaan maksatus- ja raportointiaikataulun mukaisesti. Maksatuserät maksetaan hyväksytyn kustannusselvityksen, väli- tai loppuraportin ja mahdollisen rajapintatestausraportin jälkeen. Raportoinnit ja maksatushakemukset avustuksen saaja tekee Valtionavustuspalvelussa.

Maksatusta haetaan väliraportoinnin yhteydessä. Ensimmäisen väliraportoinnin yhteydessä raportoidaan myös mahdollisen ennakkona maksetun avustusosuuden käyttö. Viimeinen väliraportointi toimii loppuraportointina (Loppuraportointi-toiminto ei käytössä). Loppuraportointi tulee tehdä viimeistään 3 kk kuluttua käyttöajan päättymisestä (väliraportoinnin määräpäivä + 2 kk).

Avustuksen raportoinnin ja maksatuksen pyytämisen yhteydessä ympäristöministeriölle tulee toimittaa:

1. raportti hankkeen edistymisestä (raporttipohjat saatavilla https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM018:00/2025 > Asiakirjat)
2. kustannuspaikan tai projektin pääkirjaote (otteet) raportointikaudelta
3. työaikadokumentit avustuksen saajan organisaatiossa käytetystä työajasta

Loppuraportoinnin yhteydessä lisäksi:
4. avustuksella tehdyt hankintapäätökset tai sopimukset, joista ilmenee hankintalain noudattaminen
5. yli 40 000 euroa avustusta saaneet hankkeet: tilintarkastajan lausunto. Raporttipohjan malli on saatavissa julkaisussa Valtionavustustoiminnan valvonnan järjestäminen (VM 2023) http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-444-8 (Liite 1 Tilintarkastajan raporttipohja).
Lisäksi avustuksen saajan tulee pyynnöstä pystyä toimittamaan kopiot maksetuista ja kirjanpitoon kirjatuista menotositteista.

Palveluväylään liittyvät kustannukset

Lakisääteisiä tehtäviä hoitavat organisaatiot ovat olleet velvoitettuja Palveluväylän käyttöön jo vuodesta 2016 lähtien. Myönnettyä avustusta alueiden käytön ja rakentamisen digitalisaatioon voidaan käyttää ainoastaan rakennetun ympäristön tiedonhallinnan uudistamiseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmälain (431/2023), alueidenkäyttölain (132/1999) ja rakentamislain (751/2023) aiheuttamiin uusiin velvoitteisiin. Tämän takia Palveluväylään liittyvät kustannukset eivät ole avustuskelpoisia.

Tulosten jakaminen

Avustuksen hakuehtojen mukaisesti avustuksella tehdystä tietojärjestelmien ja ohjelmistojen kehitystyöstä ei saa periä uudelleen maksua muilta kunnilta tai maakuntien liitoilta. Avustuksen saajan tulee mahdollisuuksien mukaan sopia kirjallisesti kehitystyöhön osallistuvan tietojärjestelmä- tai ohjelmistotoimittajan kanssa avustuksella tehdyn tietojärjestelmien ja ohjelmistojen kehitystyön tulosten, kuten ohjelmiston tai ohjelmistokomponentin version, jakamisesta muille kunnille ja maakuntien liitoille siten, että kaikki Suomen kunnat ja maakuntien liitot saavat veloituksetta käyttöoikeuden kehitettyihin uusiin toiminnallisuuksiin. Asiakaskohtaiset räätälöinnit ja käyttöönotto eivät sisälly tulosten jakamisen ehtoihin.

Tiedottaminen ja viestintä

Hanketta ja muita siihen liittyviä toimenpiteitä koskevassa tiedottamisessa ja viestinnässä avustuksen saajan tulee huolehtia siitä, että ympäristöministeriö mainitaan avustuksen maksajana ja Ryhti-hanke yhteistyökumppanina.

Hakukohtaiset poikkeukset vakioehtoihin

Ympäristöministeriön vakioehtojen lisäksi haussa tulee huomioida seuraavat ehdot ja tarkennukset:

Yhteishankkeet:
Avustusta voi hakea myös useamman kunnan tai maakuntien liittojen yhteishankkeisiin. Yhteistyöhankkeissa yksi hakijoista toimii päähakijana eli niin sanottuna teknisenä hallinnoijana, jonka asianosaisina olevat osapuolet ovat valtuuttaneet asioimaan asiamiehenä puolestaan. Hallinnoija hoitaa hakemiseen ja raportointiin liittyvät tehtävät kaikkien osapuolten puolesta. Jos päähakija hakee avustusta muiden osapuolten käyttöön, ovat kaikki osapuolet ovat valtionavustuksen hakijoita ja saajia, jotka noudattavat valtionavustuspäätöstä ja päätöksen osaksi otettuja vakioehtoja. Ympäristöministeriö maksaa avustuksen hallinnoijan kautta.

Jos yhteishankkeessa avustusta ei haeta muiden osapuolten käyttöön, tulee hakemuksessa osoittaa, miten osapuolet ovat mukana yhteishankkeen toteutuksessa.

Päähakijalla eli hallinnoijalla on oltava osapuolilta saadut valtakirjat, joilla oikeus edustaa yhteishankkeen osapuolia osoitetaan. Valtakirja toimitetaan haun yhteydessä tai jälkikäteen avustushaun määräajan jälkeen.

Yhteistyöhankkeissa tulee eritellä vastuut ja toimenpiteet sekä kustannukset toimenpiteissä, jotka kukin osapuoli toteuttaa. Päähakija vastaa hankkeen etenemisestä, raportoinnista ja huolehtii siitä, että osapuolet ovat sopineet hankkeen toteuttamisesta keskenään riittävällä tavalla.

Ennakon maksaminen:
Avustuksen ensimmäinen erä voidaan maksaa ennakkona ennen kustannusten syntymistä, jos se on perusteltua hankkeen toteuttamisen kannalta. Ennakko on maksimissaan 30 % myönnetystä avustuksesta. Ennakon käyttö raportoidaan avustuspäätöksen maksatus- ja raportointiaikataulun mukaisesti.

Maksatus ja raportointi:
Avustuksen maksatusta haetaan valtionavustuspalvelussa osoitteessa www.haeavustuksia.fi.
Maksatusta haetaan avustuspäätöksessä esitetyn maksatusaikataulun mukaisesti.
Maksatuksen yhteydessä ministeriöön toimitetaan seuraavat raportit ja dokumentit:
1. Raportti hankkeen edistymisestä
2. Pääkirjaote tai otteet ajalta, jota maksatushakemus koskee
3. Työaikadokumentit avustuksen saajan ja mahdollisesti muissa kunnissa ja maakuntien liitoissa käytetystä työajasta
Lisäksi loppumaksatuksen yhteydessä toimitetaan:
4. Avustuksella tehdyt hankintapäätökset ja/tai sopimukset
5. Tilintarkastajan lausunto. Raporttipohjan malli on saatavissa julkaisussa Valtionavustustoiminnan valvonnan järjestäminen (VM 2023) http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-444-8 (Liite 1 Tilintarkastajan raporttipohja).

Lisäksi avustuksen saajan tulee pyynnöstä pystyä toimittamaan kopiot maksetuista ja kirjanpitoon kirjatuista menotositteista.

Yhteiskunnallinen hyöty ja tulosten jakaminen:
Avustuksella kehitetään kuntien ja maakuntien liittojen käyttämiä rakennetun ympäristön tietoja käsitteleviä järjestelmiä ja ohjelmistoja. Kehittämisessä varmistetaan, että valtakunnallisessa siirtymävaiheessa muut kunnat ja maakuntien liitot hyötyvät myös valtionavustuksilla tehtävän kehitystyön tuloksista.

Valtionavustusta saaneissa hankkeessa tehdystä tietojärjestelmien ja ohjelmistojen kehitystyöstä, määrittelyistä tai vakioinneista ei saa periä uudelleen maksua kunnilta tai maakuntien liitoilta. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki Suomen kunnat ja maakuntien liitot saavat käyttöoikeuden veloituksetta hankkeessa kehitettyyn uuteen toiminnallisuuteen tai ratkaisuun. Asiakaskohtaiset räätälöinnit ja käyttöönotto eivät sisälly tulosten jakamisen ehtoihin. Hankkeen aikana tuotetut määrittelyt ja vakioinnit tulee jakaa kansallisesti.

Avustuksen saaja, kunta tai maakunnan liitto, sopii hankkeeseen osallistuvan tietojärjestelmätoimittajan kanssa kehitettävän ohjelmiston/ohjelmistokomponentin version käyttöoikeuden jakamisesta. Tulosten jakamisessa kunnat ja maakuntien liitot saavat kehitettyyn ohjelmistoon/ohjelmistokomponenttiin omaa sisäistä toimintaansa koskevan käyttäjäkohtaisen käyttöoikeuden. Kunnilla ja maakuntien liitoilla ei ole oikeutta jakaa kehitettävää ohjelmistoa/ ohjelmistokomponenttia kolmannelle osapuolelle ilman toimittajan etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Kehitettävän ohjelmiston/ohjelmistokomponentin immateriaalioikeudet kuuluvat edelleen valmistajalle.

Kehitettävän ohjelmiston/ohjelmistokomponentin seuraavien versioiden kustannukset kunnille ja maakuntien liitoille on oltava kohtuulliset.
Siltä osin, kun hankkeessa luodaan uusia tiedonhallintaa sujuvoittavia ja tietoaineistoja parantavia sovellutuksia ja /tai toiminnallisuuksia, tulee mahdollisen jatkokehityksen ja ylläpidon vastuut olla myös selvitetty ja esitetty hankehakemuksessa.

Vakioehdot

Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset (15.2.2024 -)

Sovelletut säädökset

Valtionavustuslaki (688/2001)

Hallintolaki (434/2003)

Neuvoston asetus Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä ((EU) N:o 269/2014)

Kustannusarvio

Kustannuslaji	Ehdotettu	Hyväksytty	Lisätiedot
Henkilöstö	65 000 €	38 771 €	Raahen kaupungin henkilöstökulut
Palvelujen ostot	181 125 €	107 951 €	CGI Suomi Oy:ltä ostettava konsultointityö
Matkat	5 500 €	3 278 €	Lähitapaamiset pilotoinnin aikana
Muut kulut	0 €	0 €	
Yleiskustannukset	0 €	0 €	
Yhteensä	**251 625 €**	**150 000 €**	

Perustelut hyväksytylle kustannusarviolle

Avustusta on myönnetty hankkeelle vähemmän, kun sitä on haettu. Myönnetty avustus on määritelty tasapuolisen leikkausperiaatteen mukaisesti, jota on sovellettu yhtenäisesti kaikkiin saman hanketyypin hakijoihin suhteessa avustushakukierroksella käytettävissä olevaan määrärahaan. Avustuksia on myönnetty tasapuolisesti useammalle hakijalle pienemmillä summilla, koska kyseessä on lakisääteisten velvoitteiden toimeenpano, jotka koskevat kaikkia Manner-Suomen kuntia ja maakuntien liittoja. Avustuksen myöntämisessä on sovellettu kokonaisharkintaa, jossa on otettu huomioon hankkeen pisteytys ja kustannusten kohtuullisuus. Hakuilmoituksessa on ilmoitettu, että ministeriö voi myöntää avustusta vähemmän, kun sitä on haettu. Avustussumma on pyöristetty alimpaan 5 000 euron.
Hankkeen päätavoitteiden tulee pysyä hakemuksen mukaisina. Avustuksen saajan tulee priorisoida hankkeen toimenpiteet siten, että päätavoitteet saavutetaan myönnetyllä avustussummalla. Oleellisista muutoksista tavoitteisiin ja hankkeen sisältöön tulee ilmoittaa etukäteen avustuksen myöntäjälle.

Myönnetty avustus

Omaan toimintaan

Myönnetty avustus omaan toimintaan: 150 000,00 €

Avustustason perustelut

Ympäristöministeriön osuus muutoksen välttämättömistä avustuskelpoisista kustannuksista voi olla 100 %. Valtionavustus voidaan myöntää täysimääräisenä, sillä se on valtionavustuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja tuloksellisuus huomioon ottaen välttämätöntä ja perusteltua. Eduskunta on talousarvion yhteydessä päättänyt, että avustuksella korvataan toteutuneet hyväksyttävät kustannukset. Talousarvion mukaisesti määräraha aiheutuu tarpeesta korvata kunnille ja maakuntien liitoille uudessa lainsäädännössä edellytetyt tiedonhallinnan muutoskustannukset.

Avustuksen maksatus- ja raportointiaikataulu

Avustuksen maksatusta ja raportointia koskee seuraava aikataulu:

Tapahtuma	Määräpäivä	Raportointikausi	Summa
Väliraportti	31.1.2027	31.5.2026 - 31.12.2026	
Väliraportti	30.4.2028	1.1.2027 - 31.3.2028	
Maksupäivä	1.7.2026		45 000 €
Yhteensä			45 000 €

Pankkiyhteystiedot

Avustusta maksetaan hakemuksella annetulle pankkitilille. Jos pankkitili muuttuu avustuksen käytön aikana, tulee uusi pankkitili käydä muuttamassa tälle avustusasialle Haeavustuksia.fi-palvelussa.

IBAN:FI8353810320069394
BIC/Swift:OKOYFIHH
Clearingkoodi:
Pankin nimi:
Pankin katuosoite:
Pankin postinumero:

Pankin kaupunki:
Pankin valtio:
Pankin hyväksymä valuutta:EUR

Yhteyshenkilö

Juhana Rautiainen
Ympäristöneuvos
juhana.rautiainen@gov.fi
+358 29 5250075

Allekirjoitukset

Teppo Lehtinen
Ylijohtaja

Allekirjoitettu: 16.6.2026

Juhana Rautiainen
Ympäristöneuvos

Allekirjoitettu: 16.6.2026

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusoikeus

Asianosainen, joka on tyytymätön tähän päätökseen, saa vaatia siihen oikaisua.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan:
Ympäristöministeriö

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa.

Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisesti, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- oikaisua vaativan nimi ja yhteystiedot
- päätös, johon vaaditaan oikaisua (avustusasian asianumero)
- millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä:

- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu
- asiamiehen valtakirja
- tarvittaessa selvitys siitä, milloin oikaisua vaativa on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Sähköisesti toimitetun oikaisuvaatimuksen on oltava oikaisuvaatimusviranomaisella viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä. Postitse kirjeenä lähetettävän tai henkilökohtaisesti toimitettavan oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusviranomaisella ennen sen aukiolon päättymistä klo 16.15.

Oikaisuvaatimuksen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Viranomaisen kirjaamon sähköpostiosoite:

kirjaamo.ym@gov.fi

Viranomaisen kirjaamon postiosoite:

PL 35, 00023 Valtioneuvosto

Viranomaisen käyntiosoite:

Aleksanterinkatu 4-10, Helsinki

Viranomaisen puhelinvaihde:

+35829516001

Valitus viranomaisen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen

Viranomaisen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Vakioehdot

Vakioehtojen nimi

Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset

Ehtojen voimassaoloaika

15.2.2024 -

Vakioehtojen soveltamisala ja sovellettavat säädökset

Nämä vakioehdot ovat osa valtionavustuksen myöntämistä koskevaa päätöstä.

Jos valtionavustuspäätös ja sen vakioehdot ovat keskenään ristiriidassa, tulkintajärjestys on seuraava:

1) Valtionavustuspäätös ja päätöksessä yksilöidyt erityiset ehdot,

2) Valtionavustuspäätöksen liitteenä olevat vakioehdot.

Valtionavustuksen käyttöön sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001) sekä valtionavustuspäätöksessä mahdollisesti mainittuja muita säädöksiä.

Ehtojen ja rajoitusten noudattaminen

Valtionavustuksen saajan on valtionavustuslain 13.2 §:n mukaan noudatettava avustettavassa hankkeessa tai toiminnassa valtionavustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia.

Valtionavustuspäätöksen ja avustusta koskevien tietojen julkisuus

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, julkisuuslaki) 1 §:n mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei kyseisessä tai muussa laissa erikseen toisin säädetä. Salassa pidettävistä asiakirjoista säädetään julkisuuslain 24 §:ssä.

Valtionavustuslain 32 b §:n 1 momentin mukaan valtionapuviranomaisen tulee toimittaa valtionavustustoiminnan vähimmäistiedot Valtiokonttorille valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettaviksi. Valtionavustuslain 32 d §:n 1 momentin mukaan Valtiokonttori julkaisee valtionavustuksia koskevia julkisia tietoja valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa (Tutkiavustuksia.fi-palvelu). Tietovarantoon toimitettavista ja siellä julkaistavista tiedoista säädetään valtionavustuslaissa ja valtioneuvoston asetuksessa VNa 1394/2022.

Julkista tietoa ovat esimerkiksi valtionavustuksen hakijana ja saajana olevan oikeushenkilön nimi, haetun ja myönnetyn valtionavustuksen euromäärät, avustuksen käyttötarkoitus sekä avustuksen alueellinen kohdentuminen.

Valtionavustuksen maksaminen

Valtionavustuksen maksamisen ehdot ja aikataulu määritellään valtionavustuspäätöksessä.

Valtionavustuslain 12 §:n 4 momentin mukaan valtionavustuksen saajan tulee antaa valtionapuviranomaiselle valtionavustuksen maksamiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Hankintamenettelyä koskevat ehdot

Velvollisuus noudattaa hankinnoissa hankintalainsäädäntöä

Valtionavustuksen saajan tulee selvittää ja ottaa toiminnassaan huomioon mahdollinen velvollisuutensa noudattaa hankintoja tehdessään julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016, hankintalaki).

Valtion, kuntien ja seurakuntien viranomaisten lisäksi hankintayksiköitä ovat mm. sellaiset valtionavustuksen saajat, jotka täyttävät hankintalain 5 §:n mukaiset julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit. Julkisoikeudellinen laitos on velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä. Lisäksi, jos avustuksen saaja saa hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta hankintalaissa tarkoitetuilta hankintayksiköiltä, se on velvollinen noudattamaan hankintalakia kyseisessä hankinnassa.

Hankinnalla tarkoitetaan tavaroiden ja palveluiden ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä taloudellista vastiketta vastaan. Hankintaa ei ole esimerkiksi omana työnä tekeminen, palkkaaminen työsuhteeseen tai maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankinta tai vuokraus.

Hankintalain 31 §:n mukaan hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain soveltamisen välttämiseksi. Tavara- tai palveluhankintaa ei saa liittää rakennusurakkaan eikä hankintoja saa yhdistellä keinotekoisesti hankintalain noudattamisen välttämiseksi.

Hankintalainsäädännön oikeasta soveltamisesta on vastuussa valtionavustuksen saaja.

Jos hankinta on tehty vastoin hankintalainsäädäntöä, hankintameno ei ole hyväksyttävä kustannus.

Hankintoihin liittyvät asiakirjat on säilytettävä huolellisesti osana hallinto- ja kirjanpitoaineistoa, ja ne tulee toimittaa pyydettäessä valtionapuviranomaiselle.

Pienhankinnat

Pienhankintoja koskevia ehtoja sovelletaan sellaiseen avustuksen saajaan, jolla ei ole omaa hankintaohjeistusta.

Ympäristöministeriö edellyttää julkisten hankintojen avoimuuden vuoksi, että kaikki vähintään 30 000 euroa (alv 0 %) ylittävät hankinnat kilpailutetaan pyytämällä tarjoukset tai selvittämällä muulla tavalla useammalta kuin yhdeltä tavaran- tai palveluntoimittajalta. Kilpailutukseen liittyvät asiakirjat dokumentoidaan ja ne on pyydettäessä toimitettava ympäristöministeriölle.”

Pakotteiden huomioon ottaminen kaikissa hankinnoissa

Valtionavustuksen saajan on kaikissa hankinnoissa varmistettava, että tarjoajaan tai sen edunsaajapiiriin ei kohdistu Euroopan unionin, Yhdistyneiden kansakuntien (YK) tai Suomen viranomaisten asettamia pakotteita tai varojen jäädyttämispäätöksiä. Tarjouspyynnöissä tämän voi toteuttaa sisällyttämällä tarjouspyyntöihin toimittajan vakuutuksen siitä, etteivät pakotteet koske sitä tai sen edunsaajapiiriä.

Tavaroita tai palveluja hankittaessa tulee hankintasopimuksiin sisällyttää lauseke, jonka mukaan tilaajalla on oikeus irtisanoa hankintasopimus päättymään välittömästi, jos palveluntuottajaa/ toimittajaa/urakoitsijaa tai tämän alihankkijaa rasittaa julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettu pakollinen poissulkemisperuste tai julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 81 §:n 1 momentin 3-11 kohdissa tarkoitettu harkinnanvarainen poissulkemisperuste tai Euroopan unionin tai Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kohdistama pakote taikka Suomen viranomaisten asettama pakote tai varojen jäädyttämispäätös, vaikka peruste olisi syntynyt vasta sopimussuhteen alkamisen jälkeen.

Jos hankinta on tehty vastoin näitä pakotteiden huomioon ottamista koskevia ehtoja, hankintameno ei ole hyväksyttävä kustannus

Muut yleisiin asioihin liittyvät ehdot

Valtionavustuksen saajan tulee huolehtia organisaationsa hyvästä hallintotavasta sekä riittävästä riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta.

Valtionavustuksen saajan on huolehdittava, että avustettavassa toiminnassa tai hankkeessa aikaansaatujen tulosten tekijänoikeudet tai muut immateriaalioikeudet kuuluvat sille lain mukaisesti tai erillisen sopimuksen nojalla, eikä tulosten laatimisessa loukata kolmansien osapuolten tekijänoikeutta tai muita immateriaalioikeuksia.

Valtionavustuksen saajalla on velvollisuus noudattaa digipalvelulain vaatimuksia silloin kun valtionapuviranomainen osallistuu yhteisön digitaalisten palvelujen kehittämisen tai käytön rahoittamiseen vähintään puolella kehittämiskustannuksista tai vuotuisista ylläpitokustannuksista.

Valtionavustuksen käytön seurannan järjestämisvelvollisuus

Valtionavustuksen käytön seuraaminen kirjanpidossa

Valtionavustuspäätös on toimitettava tiedoksi kirjanpidosta vastaavalle. Valtionavustuksen saajan on perustettava kirjanpitoonsa muista toiminnoista erillinen kustannuspaikka tai seurantakohde avustuskohteen talouden seuraamiseksi. Taloudella tarkoitetaan toiminnasta tai hankkeesta aiheutuneita kustannuksia, tuloja ja rahoitusta.

Valtionavustuksen käyttötarkoitusta vastaavien tuottojen ja kulujen tulee olla syntyneitä valtionavustuspäätöksessä yksilöitynä käyttöaikana ja niiden tulee olla kirjattuina käyttöajalle.

Kirjanpito on pidettävä ja säilytettävä siten, että kaikki avustukseen liittyvien menojen tositteet voidaan vaikeudetta tutkia.

Työajanseuranta

Valtionavustuksen saajan tulee huolehtia asianmukaisesta työajanseurannasta, jos se on tarpeen avustettavalle toiminnalle kohdennettavien palkkakustannusten luotettavaksi varmentamiseksi. Työajanseuranta on järjestettävä, mikäli työntekijä ei työskentele 100 % työajastaan hankkeelle. Osa-aikaisesti hankkeelle työskentelevien työntekijöiden on hankkeen keston ajan pidettävä tuntitasoista työajanseurantaa hankkeelle tekemästään työstä. Työajanseuranta hyväksytään organisaation hyväksymiskäytäntöjen mukaisesti.

Valtionapuviranomaisella on oikeus jättää rahapalkat osittain tai kokonaan hyväksymättä, jos työajanseurantaa ei ole järjestetty näiden ehtojen mukaisesti tai seurantaa ei voida pitää luotettavana.

Valtionavustuksen käyttö hyväksyttävään käyttötarkoitukseen

Valtionavustuksen käyttötarkoitus on yksilöity valtionavustuspäätöksessä.

Valtionavustuslain 13.1 §:n mukaan valtionavustusta saadaan käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Avustuksen saajan tulee käyttää avustus valtionavustuspäätöksessä ja hakemusasiakirjoissa esitetyn mukaisesti siten, että toiminnalle tai hankkeelle asetetut tavoitteet saavutetaan.

Valtionavustuksen edelleen välittämistä koskevat ehdot

Valtionavustusta voidaan edelleen välittää vain, mikäli se on sallittu valtionavustuspäätöksessä.

Valtionavustuksen saaja on vastuussa valtionavustuksen oikeasta käytöstä myös muun kuin saajan toimintaan tai hankkeeseen edelleen välitetyn avustuksen osalta.

Jos valtionavustuspäätöksessä on yksilöity, että valtionavustus on myönnetty käytettäväksi myös valtionavustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, valtionavustuksen saajan on ennen valtionavustuksen edelleen välittämistä tehtävä valtionavustuslain 7.3 §:n mukainen sopimus valtionavustuksen

käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan (siirron saajan) kanssa.

Valtionavustuksen saajan on avustuksen edelleen välittämistä koskevassa sopimuksessa varmistettava, että siirron saaja tietää edelleen välitettyjen varojen luonteesta valtionavustuksena ja että siirron saaja noudattaa avustuksen käytössä valtionavustuksen saajaa koskevan valtionavustuspäätöksen ehtoja ja rajoituksia sekä selvittää avustuksen käytön valtionavustuksen saajalle. Sopimuksessa on varmistettava, että valtionavustuksen saajalla on mahdollisuus valvoa siirron saajan avustuksen käyttöä riittävällä tavalla. Sopimuksessa on varmistettava, että valtionapuviranomainen voi tarvittaessa tarkastaa siirron saajan taloutta ja toimintaa valtionavustuslain 16.1 §:n mukaisesti.

Valtionavustuksen saajan on avustuksen edelleen välittämistä koskevassa sopimuksessa varmistettava, että valtionavustusta ei siirretä käytettäväksi sellaisille tahoille taikka suoraan tai välillisesti sellaisille henkilöille tai yhteisöille, joita rasittaa Euroopan unionin tai Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kohdistama pakote taikka Suomen viranomaisten asettama pakote tai varojen jäädyttämispäätös. Tämän varmistamiseksi sopimukseen tulee sisällyttää siirron saajan vakuutus siitä, etteivät pakotteet koske sitä tai sen edunsaajapiiriä.

Valtionavustuksen saajan ja siirron saajan välinen sopimus tulee pyydettäessä toimittaa tiedoksi valtionapuviranomaiselle.

Valtionavustuksen käyttöaikaa koskevat rajoitukset

Valtionavustusta saa käyttää vain valtionavustuspäätöksessä yksilöitynä käyttöaikana.

Valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöön liittyvät rajoitukset ja velvollisuudet

Valtionavustuslain 13.3 §:n mukaan, jos valtionavustus on myönnetty tiettyä valtionavustuspäätöksessä määriteltyä käyttötarkoitusta varten käytettävän omaisuuden hankintaan tai perusparannukseen, omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen eikä omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta luovuttaa toiselle valtionavustuspäätöksessä määrättynä valtionavustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaikana.

Valtionavustuksen saajan on vakuutettava riittävällä ja asianmukaisella tavalla valtionavustuksella hankittu omaisuus.

Valtionavustuspäätöksessä mainittujen erityisten ehtojen muuttaminen

Ympäristöministeriö voi avustuksen saajan hakemuksesta perustellusta syystä muuttaa valtionavustuksen käyttötarkoitusta ja -aikaa sekä käytön ehtoja. Muutosta koskeva kirjallinen hakemus perusteluineen on tehtävä hyvissä ajoin ennen avustuksen käyttöajan päättymistä. Hakemuksessa on mainittava avustuspäätöksen asianumero.

Muut valtionavustuksen käytön yleisiin lähtökohtiin liittyvät ehdot

Ympäristöministeriö myöntää valtionavustuksia valtion talousarvion määrärahoista. Valtionavustuspäätöksessä päätetään, kuinka suuren osan erityisavustus saa kattaa avustettavan hankkeen tai toiminnan toteutuneista kokonaiskustannuksista.

Ympäristöministeriön erityisavustuksella katetaan avustettavasta hankkeesta syntyvää alijäämää, joka lasketaan vähentämällä hyväksyttävistä kustannuksista samoihin kustannuksiin saadut muut avustukset ja hankkeesta mahdollisesti saadut tuotot.

Mikäli ympäristöministeriön avustus on suurempi kuin toteutunut alijäämä, niin avustuksen ja toteutuneen alijäämän erotus tulee palauttaa ministeriölle (ks. kohta 4.2 Valtionavustuksen palauttamisvelvollisuus).

Valtionapuviranomaisella on oikeus päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksaminen lopetettavaksi välittömästi, jos avustuksen saajaa tai avustuksen saajan antaman pakotevakuutuksen kohdassa 1. a) tarkoitettua muuta tahoa rasittaa Euroopan unionin tai YK:n kohdistama pakote, tai jos valtionavustukseen liittyvät suoritukset voivat välillisesti tai välittömästi päätyä taholle, jolle on asetettu vakuutuksessa tarkoitettuja pakotteita, vaikka peruste olisi syntynyt vasta avustuspäätöksen antamisen jälkeen

Hyväksyttävät kustannukset

Kustannusten hyväksymisen yleiset periaatteet

Hyväksyttäviksi kustannuksiksi katsotaan avustushakemuksen mukaiset avustettavan toiminnan tai hankkeen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kustannukset, jotka aiheutuvat avustettavan toiminnan tai hankkeen toteuttamisesta. Tukikelpoisia ovat kustannukset, jotka ovat syntyneet valtionavustuspäätöksessä määriteltynä valtionavustuksen käyttöaikana, ja jotka kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) sekä hyvän kirjanpitotavan mukaan on kirjattava avustuksen käyttöajalle kuluiksi.

Kustannusten tulee olla tosiasiallisesti syntyneitä ja todennettavissa kirjanpidosta. Kustannuksina hyväksytään vain todellinen avustuksen saajan maksettavaksi jäävä osuus.

Hankintamenojen tukikelpoisuus

Jos hankinta tai pienhankinta on tehty vastoin näiden vakioehtojen kohdassa 1.7 olevia hankintamenettelyä koskevia ehtoja, hankintameno ei ole hyväksyttävä kustannus.

Jos avustusta käytetään irtaimen käyttöomaisuuden hankintaan ja hankintamenot kirjataan taseeseen, voidaan hankintamenot ottaa huomioon hyväksyttävinä kustannuksina siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa.

Hankeavustuksella toteutettavien kalusteiden ja laitteiden hankintojen tulee olla välttämättömiä hankkeen toteuttamisen kannalta. Hankkeessa hankitun irtaimiston tulee jäädä palvelemaan avustuksen saajan yleishyödyllistä toimintaa.

Investointiavustuksissa käyttöomaisuuteen aktivoitavat hankinnat ovat kokonaisuudessaan (poislukien alv) hyväksyttäviä kustannuksia.

Palkkojen ja palkkioiden tukikelpoisuus

Hyväksyttäviä palkkakustannuksia ovat avustettavan hankkeen tai toiminnan toteuttamiseksi tarpeellisesta työstä aiheutuneet palkkakustannukset sekä niiden lakisääteiset sivukulut sekä lakiin tai työehtosopimukseen perustuvat kustannukset. Työajanseuranta on järjestettävä kohdan 2.1 ohjeistuksen mukaisesti.

Palkat ovat siltä osin tukikelpoisia, kuin ne eivät ylitä toimialan yleistä palkkatasoa. Lomapalkkavaraukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia, mikäli ne aiheutuvat hankkeen toteuttamisesta. Lakisääteiset työterveyskustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia. Kohtuullisina kustannuksina ministeriö hyväksyy palkkoja tai palkkioita kutakin palkansaajaa kohden kuitenkin enintään määrän, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa ja lisäksi lakisääteiset sivukulut. Palkkaan katsotaan kuuluvaksi rahapalkat sekä organisaation yleisten periaatteiden mukaiset luontoisedut.

Ks. myös kohta 2.1 Valtionavustuksen käytön seurannan järjestämisvelvollisuus.

Omana työnä tekeminen

Mikäli avustuksen saaja tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavaran itse, hyväksyttävinä kustannuksina huomioidaan vain palvelun tai tavaran todelliset tuotantokustannukset.

Matkakustannusten tukikelpoisuus

Matkakustannukset ovat tukikelpoisia siltä osin kuin ne ovat kohtuullisia ja hankesuunnitelman mukaisia, eivätkä matkustajalle maksettavat korvaukset ylitä valtionavustuksen saajaa koskevissa virka- ja työehtosopimuksissa sovittuja ehtoja. Jos valtionavustuksen saajaa koskevat virka- ja työehtosopimukset eivät sisällä ehtoja matkakustannusten korvaamisesta tai valtionavustuksen saajaan ei sovelleta virka- ja työehtosopimuksia, kaikki matkakustannukset hyväksytään valtion matkustussäännön mukaisina.

Arvonlisäverojen tukikelpoisuus

Arvonlisävero on hyväksyttävä kustannus, mikäli avustuksen saajalla ei ole avustettavan toiminnan osalta arvonlisäverotuksessa vähennysoikeutta ja arvonlisäverokulut jäävät avustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi. Kunnille ja maakuntien liitoille myönnetyissä valtionavustuksissa hyväksytään vain arvonlisäverottomat kustannukset.

Yleiskustannusten kohdentaminen

Avustuksen saaja voi kohdentaa erityisavustukselle toiminnan yleiskustannuksia seuraavin rajoituksin.

Yleiskustannuksia ovat avustuksen saajan yleishallinnosta aiheutuneet kulut, jotka eivät välittömästi kohdistu mihinkään tiettyyn toimintoon tai hankkeeseen. Jos yleiskustannukset aiheutuvat toimijalle hankkeesta huolimatta, ei yleiskustannuksia voi kohdentaa hankkeen kirjanpitoon. Yleiskustannusten määrä voi olla enintään 15 % avustetun hankkeen kokonaiskustannuksista.

Yleiskustannusten on oltava:

* selkeästi ja perustellusti kohdennettuja

* hankkeen kustannusarvion mukaisia

* erikseen dokumentoituja

* koko käyttöajan saman perusteisia.

Yleiskustannusten on perustuttava todellisiin kustannuksiin, jotka voidaan myös osoittaa toteutuneiksi.

Yleiskustannusten aiheuttamisperusteista toimitetaan erillinen selvitys ympäristöministeriölle pyydettäessä.

Ympäristöministeriöllä on oikeus olla hyväksymättä tilityksessä esitettyjä kustannuksia, jos kustannusten liittyminen valtionavustuksella rahoitettavaan toimintaan ei ole selkeästi osoitettavissa.

Ei-hyväksyttävät kustannukset

Seuraavia kustannuksia ei saa kattaa ympäristöministeriön avustuksella, eikä niitä voida sisällyttää myöskään hankkeen tai toiminnan kokonaiskustannuksiin.

Kustannukset joita ei hyväksytä:

* poistot, lukuun ottamatta edellä kohdassa Hankintamenojen tukikelpoisuus määriteltyjä investointiavustusten poistoja

* varainhankinnan kustannukset

* liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset

* kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitetut varaukset (poikkeuksena lomapalkkavaraus)

* laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kustannuksiin

* lainojen lyhennykset ja korot

* irtisanomiskorvaukset tai irtisanomisajalta ilman työntekovelvoitetta maksettavat palkkakustannukset

* ei-lakisääteisten lisäeläkkeiden maksut

* tulospalkkiot ja bonukset

* edunvalvontamenot ja edustuskulut (verohallinnon ohjeet; Edustusmenot tuloverotuksessa) (Edustuskuluilla ei tarkoiteta hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ja kohtuullisia neuvottelukuluja)

* vastikkeettomat menot, kuten apurahat, lahjoitukset, palkinnot. lahjakortit tai muut vastaavat rahasuoritukset

* oikeudenkäyntikulut, oikeuden langettamat korvaukset sekä rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut

* avustuksen palautus, takaisinperintävelvoitteet tai luottotappio edelleen jaetusta avustuksesta

* muiden avustuskohteiden kustannukset tai alijäämät

* valtionavustuspäätöksessä poisrajatut kustannukset

* kustannukset, jotka eivät aiheudu hankkeesta tai eivät ole tarpeellisia tai kohtuullisia.

Ei-hyväksyttävien kustannusten lista on esimerkinomainen ja informatiivinen.

Toiminnassa tai hankkeessa saatuihin tuloihin liittyvät ehdot

Tuloilla tarkoitetaan sellaisia vastikkeellisia rahavirtoja, jotka saadaan kerrytettyä suoraan avustetun toiminnan tai hankkeen raportoiduilla kustannuksilla. Tulot voivat kertyä myynnistä, vuokrauksesta, käyttökorvauksista tai muusta luovutetusta vastikkeesta.

Avustettavasta toiminnasta tai hankkeesta avustuksen käyttöaikana kertyneet tulot otetaan vähennyksenä huomioon määritettäessä hankkeen hyväksyttäviä kustannuksia.

Avustettavan toiminnan tai hankkeen rahoitukseen liittyvät ehdot

Rahoitus tarkoittaa avustettavaan toimintaan tai hankkeeseen saatua rahaa ilman luovutettavan vastikkeen vaatimusta.

Omavastuuosuus hyväksyttävistä kustannuksista tarkoittaa sitä osuutta hyväksyttävien kustannusten yhteismäärästä, joka jää jäljelle ulkopuolisella rahoituksella katettavien hyväksyttävien kustannusten yhteismäärän vähentämisen jälkeen.

Avustuksen saajan on raportoinnin yhteydessä ilmoitettava avustetun hankkeen tai toiminnan muu julkinen – valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen tai säätiön tai muun yksityisen toimijan myöntämä – rahoitus. Myös Euroopan unionin varoista myönnettävä rahoitus on ilmoitettava

Maksutta käyttöön saatuja resursseja koskevat ehdot

Maksutta käyttöön saadulla resurssilla tarkoitetaan valtionavustuksen saajan saamaa resurssia, joka on kohdistettu valtionavustuksella rahoitettavaan toimintaan tai hankkeeseen ja josta valtionavustuksen saaja ei joudu maksamaan.

Jos valtionavustuspäätöksessä on otettu huomioon toimintaan tai hankkeeseen maksutta käyttöön saadut resurssit, on valtionavustuksen saajan raportoitava maksutta käyttöön saatujen resurssien toteutuminen valtionavustuksen käytön selvittämisen yhteydessä.

Lisäksi valtionavustuksen saajan on ilmoitettava tällaisten resurssien saatavuudessa tapahtuvista muutoksista.

Valtionavustuksen saajan tiedonanto- ja ilmoittamisvelvollisuudet

Valtionavustuksen saajan tulee valtionavustuslain 14.1 §:n mukaisesti antaa ympäristöministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Valtionavustuksen saajan tulee valtionavustuslain 14.2 §:n mukaisesti ilmoittaa viipymättä ympäristöministeriölle valtionavustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta. Muulla muutoksella tarkoitetaan erityisesti valtionavustuksen käyttötavalle asetettujen ehtojen ja rajoitusten toteutumiseen vaikuttavia muutoksia. Valtionavustuksen käyttöön vaikuttavia muutoksia ovat myös avustettavan hankkeen tai toiminnan toteuttamisen laadussa tai laajuudessa tai rahoituksessa tapahtuvat olennaiset muutokset. Muutoksen arvioinnin perustana ovat avustushakemuksessa annetut ja valtionavustuspäätöksen perustaksi otetut tiedot.

Valtionavustuksen saajan on ilmoitettava vastuuhenkilöitään koskevat muutokset ympäristöministeriöön.

Valtionavustuksen palauttamisvelvollisuus

Valtionavustuslain 20.1 §:n mukaan valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustuksen saajan tulee palauttaa valtionavustus tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää

valtionavustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, se voidaan jättää palauttamatta.

Valtionavustuksen saajan on oma-aloitteisesti ryhdyttävä toimenpiteisiin vastoin valtionavustuspäätöstä maksetun valtionavustuksen tai sen osan palauttamiseksi.

Valtionavustuslain 24 §:n mukaan valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisin perittävälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Palautuksen yhteydessä on mainittava valtionavustuspäätöksen asianumero ja se momentti, jolta avustus on maksettu. Lisäksi tilisiirron viestikenttään on eriteltävä koron ja palautettavan avustuksen osuus. Avustus tulee palauttaa ympäristöministeriön tilille.

Valtionavustuksen käytön selvittämisvelvollisuus

Valtionavustuksen saajan tulee toimittaa ympäristöministeriölle selvitys valtionavustuksen käyttämisestä valtionavustuspäätöksessä ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Loppuselvityksen lisäksi ympäristöministeriö voi avustuspäätöksessä edellyttää saajaa toimittamaan väliselvityksen tai muun ylimääräisen selvityksen avustuksen käytöstä ja hankkeen etenemisestä jo ennen käyttöajan päättymistä.

Selvitykseen sisältyy hankkeen tai toiminnan talouden ja tuloksellisuuden raportointi. Selvityksen perusteella ympäristöministeriö arvioi, onko yksittäinen avustus käytetty oikeaan tarkoitukseen ja valtionavustuspäätöksen ehtojen mukaisesti sekä sitä, mikä on avustuskokonaisuuden laajempi vaikuttavuus.

Mahdollinen vaatimus ulkopuolisen tilintarkastajan lausunnon toimittamisesta sisältyy valtionavustuspäätökseen.

Avustuksen saajan tulee pyydettäessä toimittaa myös muita selvityksiä, joita tarvitaan valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi, kuten esimerkiksi avustetun kohteen kustannuspaikkaa vastaava pääkirja tai vastaava kirjanpidon ote, tuloslaskelma ja tase liitetietoineen, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus tai toiminnantarkastuskertomus sekäositteet taiositejäljennökset.

Pääkirjan/kirjanpidon raporttien tulee olla riittävän yksityiskohtaisia, jotta voidaan todentaa, miten kustannus liittyy tukikelpoiseen toimintaan.

Avustuksen saajan tulee tarvittaessa toimittaa myös muita selvityksiä avustuksen käyttöön liittyen, jos ympäristöministeriö niitä pyytää, kuten työajanseurantalomake, henkilösivu- ja yleiskulukertoimien laskentaperusteet ja ALV-selvitys.

Avustetun toiminnan tai hankkeen vaikutusten arviointi

Avustuksen saajan on pyydettäessä raportoitava avustetun toiminnan tai hankkeen tuloksista ja ympäristövaikutuksista ympäristöministeriölle viiden vuoden ajan avustetun toiminnan tai hankkeen päättymisestä.

Tulosten hyödyntäminen

Valtionavustuksella tavoiteltujen vaikutusten saavuttamiseksi on tärkeää, että avustetun toiminnan tai hankkeen tuloksia on mahdollista hyödyntää laajasti. Tulosten hyödyntämisestä voi olla tarkempia ehtoja valtionavustuspäätöksessä.

Seuranta- ja valvontakäytännöt

Ympäristöministeriö huolehtii valtionavustuksen valvonnasta hankkimalla valtionavustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittaessa tarkastuksia. Perustana valtionavustuksen valvonnassa ovat valtionavustuksen saajalta saatavat tiedot.

Valtionavustusten käyttöä valvoo myös valtiontalouden tarkastusvirasto (laki valtiontalouden tarkastusvirastosta 676/2000 2 §).

Valtionavustuksen saajan tiedonanto- ja ilmoittamisvelvollisuuden osalta ks. kohta 4.1.

Tarkastusoikeudet

Valtionavustuslain 16 ja 17 §:ssä säädetään tarkastusoikeudesta ja tarkastuksen suorittamisesta.

Ympäristöministeriöllä tai sen valtuuttamalla toisella viranomaisella tai ulkopuolisella tilintarkastajalla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Jos valtionavustus on myönnetty käytettäväksi valtionavustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan hankkeeseen tai toimintaan, ympäristöministeriöllä on oikeus tarvittaessa tarkastaa valtionavustuspäätöksen mukaista toimintaa tai hanketta toteuttavan taloutta ja toimintaa.

Tarkastusta suorittavalla virkamiehellä ja tilintarkastajalla on oikeus päästä tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa valtionavustuksen saajan hallinnassa tai käytössä oleviin liike-, varasto- tai muihin vastaaviin ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen käytettäviin tiloihin ja muille alueille, joiden oloilla on merkitystä valtionavustuksen myöntämiselle ja käytön valvonnalle. Tarkastusta ei suoriteta kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Valtionavustuksen saajan velvollisuus avustaa tarkastuksessa

Valtionavustuslain 17.1 §:n mukaan valtionavustuksen saajan on korvauksetta annettava tarkastusta suorittavalle virkamiehelle ja tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

Valtionavustuksen maksatuksen keskeytys

Valtionavustuslain 19 §:n mukaan valtionapuviranomainen voi päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen keskeytettäväksi, jos:

1) on perusteltua aihetta epäillä, että valtionavustuksen saaja ei menettele 12 §:n 4 momentissa taikka 13 tai 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla;

2) ne perusteet, joilla valtionavustus on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet; taikka

3) Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetään maksamisen keskeyttämistä.

Valtionavustuksen takaisinperintä ja korot

Valtionapuviranomaisen velvollisuus takaisinperintään

Valtionapuviranomaisen velvollisuudesta valtionavustuksen takaisinperintään säädetään valtionavustuslain 21 §:ssä. Valtionapuviranomaisella on velvollisuus päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksaminen lopetettavaksi sekä jo maksettu valtionavustus takaisin perittäväksi, jos valtionavustuksen saaja on:

1) jättänyt palauttamatta sellaisen valtionavustuksen tai sen osan, joka 20 §:n mukaan on palautettava;

2) käyttänyt valtionavustuksen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty;

3) antanut valtionapuviranomaiselle väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on ollut omiaan olennaisesti vaikuttamaan valtionavustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan; taikka

4) muutoin 1–3 kohtaan verrattavalla tavalla olennaisesti rikkonut valtionavustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai valtionavustuspäätökseen otettuja ehtoja.

Harkinnanvarainen takaisinperintä

Valtioapuviranomaisen mahdollisuudesta harkinnanvaraiseen säädetään valtionavustuslain 22 §:ssä. Valtionapuviranomainen voi päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun valtionavustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi, jos:

1) valtionavustuksen saaja on menetellyt 12 §:n 4 momentin taikka 13 tai 14 §:n vastaisesti;

2) valtionavustuksen saaja on kieltäytynyt antamasta 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua aineistoa tai avustamasta mainitussa momentissa tarkoitetulla tavalla tarkastuksessa;

3) valtionavustuksen saaja on lopettanut valtionavustuksen kohteena olleen toiminnan, supistanut sitä olennaisesti tai luovuttanut sen toiselle;

4) valtionavustuksen saaja on 13 §:n vastaisesti luovuttanut toiselle omistus- tai hallintaoikeuden omaisuuteen, joka on hankittu valtionavustuksella;

5) valtionavustuksen saaja on 13 §:n vastaisesti pysyvästi muuttanut valtionavustuksen kohteena olleen omaisuuden käyttötarkoitusta;

6) valtionavustuksen saaja on joutunut ulosottotoimenpiteen kohteeksi, selvitystilaan, konkurssiin taikka yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitetun saneerausmenettelyn tai yksityishenkilön velkajärjestelyistä annetussa laissa (57/1993) tarkoitetun velkajärjestelyn kohteeksi, jollei valtionavustuksen käyttötarkoituksesta muuta johdu; taikka

7) valtionavustuksen saaja menettelee tosiasiallisesti tässä momentissa säädettyihin seikkoihin rinnastettavalla tavalla antamalla valtionavustuksen myöntämiseen, maksamiseen tai käyttämiseen liittyvälle seikalle muun kuin asian todellista luonnetta tai tarkoitusta vastaavan oikeudellisen muodon.

Korot

Valtionavustuslain 24 §:n mukaan valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisin perittävälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Valtionavustuslain 25 §:n mukaan, jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään valtionapuviranomaisen asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.